

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

EEN ONDERNEMER BIJ WIE JE KUNT AANKLOPPEN VOOR EEN UNIEK GEWAAD

Wat ik maak beweegt zich tussen mode en beeldende kunst. Het onderzoek en experimenteren dat voorafgaat aan het daadwerkelijk maken van een collectie is belangrijk, want daarin ervaar ik de vrijheid van geest om onbegrensd, dwars en verbindend te denken.

Extravagantie om het schokeffect is niet wat ik daarbij nastreef. Wel het uitwerken van ogenschijnlijk gekke ideeën in iets stijlvol, met gevoel voor schoonheid.

TEKST: LIENEKE KOORNSTRA

FOTO'S: LIES VOGELZANG

Linnen. Zijde. Leer. Imitatiebont. Latex. Veren. Zonnepitten. Inlegkruisjes. Sinaasappelschillen. Barbiepoppen. Eierschalen. Agnes van Dijk maakt gebruik van verwachte en totaal onverwachte materialen in haar creaties.

Met een royale lach wijst Agnes van Dijk (1962) naar haar hoofd. 'Waar mijn creaties ontstaan? Hoofdzakelijk in mijn bovenkamer. Komen mijn handen er eenmaal aan te pas, dan werk ik door het hele huis.' Ze schenkt thee uit een sierlijke theepot waar gestileerde kleurrijke tulpen op staan. Ook haar kleding en schoenen zijn sierlijk, een aansluitende paarse jurk, schoenen met hak en plateau. Nadat ze de hond, een sierlijke hazewind, de mand in heeft gestuurd, vervolgt ze: 'Mijn atelier gebruik ik alleen voor werk dat veel troep geeft of stinkt, zoals latex gieten. Werk ik met stoffen, dan werk ik aan de grote huiskamereettafel. Maar ik drapeer het materiaal ook vaak rechtstreeks op de pop.' Ze toont enkele foto's en vestigt de aandacht op een van de creaties die zij in opdracht ontwierp ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Weverijmuseum, Geldrop. 'Helemaal gemaakt van de enorme hoeveelheid scheringdraden die ik hiervoor kreeg. Die dikke strengen draad verdeelde ik over de schouders van de pop en modelleerde ze net zo lang totdat ik ze mooi vond vallen.'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Twee creaties die Agnes in opdracht ontwierp ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Weverijmuseum, Geldrop.

'Helemaal gemaakt van de enorme hoeveelheid scheringdraden die ik hiervoor kreeg. Die dikke strengen draad verdeelde ik over de schouders van de pop en modelleerde ze net zo lang totdat ik ze mooi vond vallen.'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Iets aparts

In haar kindertijd was Agnes al graag met lapjes en stofjes in de weer. Gefascineerd door het harpje op de kaft van een nieuw verschenen psalmboekje, knipte ze het uit en versierde het met materialen uit haar moeders naaidoos. 'Ik vond dat harpje zo mooi', zegt Agnes. Met veel plezier nam ze op de lagere school deel aan de handwerklessen. 'De poedel die ik om een flesje haakte en die ik van maar liefst tien pompoenen voorzag, ging naar mijn oma. Vrijwel alles dat ik maakte ging die kant op, maar zelf stal ik de show met mijn zelfgehaakte tas.'

Als 16-jarige begon Agnes met het ontwerpen van haar eigen kleding. Haar moeder was wat dat betreft een aanstekelijk voorbeeld. Maar in Agnes' wens om naar de modeacademie te gaan zagen haar ouders geen brood.

Als zestienjarige begon ze met het ontwerpen van haar eigen kleding. 'Mijn moeder was wat dat betreft een aanstekelijk voorbeeld. Ma liep altijd in de leukste dingen omdat ze het zelf maakte. Haar slogan: Als je handig bent met naald en draad kan je er steeds voor zorgen dat je iets aparts aan hebt en ben je niet afhankelijk van wat in de mode is. En ja, praktisch vond ze het zeker ook.' Agnes genoot ervan samen met haar moeder naar een stoffenhal te gaan. Terwijl haar klasgenootjes gingen sporten of een instrument leerden bespelen, was Agnes bij een coupeuse in de leer waar ze zich de kunst van het patroontekenen eigen maakte.

Ongestreven

Couturier, dat wilde ze worden. Het was dan ook haar wens naar de modeacademie te gaan. Het liep anders. Maar in Agnes' wens om naar de modeacademie te gaan zagen haar ouders geen brood en stelden haar voor een opleiding bij Schoevers te volgen. 'Niets voor mij', zegt Agnes uit de grond van haar hart. 'Iets met mensen doen, dat leek me ook wel leuk. Zo belandde ik in het maatschappelijk werk. Ik koos voor de praktische kant, het regelwerk.' Achtereenvolgens werkte ze bij het Algemeen Maatschappelijk Werk, Blijf van mijn Lijf, Slachtofferhulp en Stichting Combinatie Jeugdzorg.

Ondanks de geslaagde carrière die ze maakte van maatschappelijk werk naar management, hield de drang om met mode en kunst bezig te zijn bij Agnes aan. 'In mijn studententijd bleef ik mijn kleren zelf naaien. En natuurlijk maakte ik daar iets bijzonders van. De stoffen waren heel goedkoop, niet meer dan twee gulden per meter – ik had zelfs geen strijkbout in die tijd, daar had ik het geld niet voor – maar ik versierde mijn aankopen met allerlei stiksels en maakte ontwerpen met heel wijde mouwen en asymmetrische halslijnen. Wil je ze zien?'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

De modekunstenares staat op om een fotoalbum uit de kast te halen. 'Acht jurken', prijkt in haar handschrift op het voorblad. Daaronder: 'De foto's zijn in 1983 genomen.' Ze zijn van een beroerde kwaliteit maar geven desondanks een beeld van Agnes' aanleg. 'Ik heb zelfs enkele japonnen kunnen verkopen, aan dames van plezier', vertelt Agnes. 'Ongestreken, moet je nagaan!'

Ze slaat het boek dicht en vertelt over de knuffelbeesten die ze vervolgens maakte van stofresten. Giraffes, apen, walvissen: een hele dierentuin kwam uit haar handen.

Agnes: 'Boetseren deed ik in die tijd ook. Theaterpoppen. En ja, daar naaide ik kleding voor.

Tekenen met ecoline was een andere liefhebberij. En schilderen, realistisch schilderen.

Fruit was mijn onderwerp. De kleur, de vorm, maar vooral de details ervan vond ik interessant.'

Collage 'Rookvrouw'

Parfumflesjes

Het plezier in de (schilder)kunst was voor Agnes reden om zich er nog verder in te bekwamen. Bij de Academie voor Kunst en Vormgeving St. Joost liet zij zich verder scholen. Agnes: 'Eén van de opdrachten was het maken van een pop-up-boek, je kent ze wel, zo'n boek waarin allerlei figuren omhoog springen als je het opendoet. Wonderwel ging me dat goed af. Op grond daarvan ontstond bij mij het idee collages te maken.' Voor Agnes het moment om de deur van haar carrière in de zorgsector te sluiten. 'Ik wilde niet langer bezig zijn als hobbyist. Het was ondoenlijk het aantal uren dat ik daarvoor nodig had met mijn werk en gezin te combineren. Financieel was het haalbaar. Dat ervaar ik als een grote luxe.'

Een jaar later, in 2008, sleepte ze met haar collage **Rookvrouw** de Tweede Publieksprijs in de wacht bij de Excellence Woon- & Genotbeurs te Eindhoven.

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Datzelfde jaar werd ze met haar collage *Mathilde in onderwatergewaad* genomineerd bij de Kunstwedstrijd 2008 van Leef! 'Als je deze collages bekijkt kan het je natuurlijk niet ontgaan hoeveel aandacht ik had voor de kleding van deze dames. De Rookvrouw draagt een jurkje van parfumesjes en Mathilde Willink is gehuld in een creatie waarin pauwenveren zijn verwerkt,' vertelt Agnes.

Aan alle collages die ze maakte ging diepgaand onderzoek vooraf. Voordat ze met **Josephine** begon, een collage waarmee ze genomineerd werd voor Het Vierkante Ei 2009, spitte ze zo ongeveer alles door wat er op papier en op het internet verschenen is over deze danseres die twaalf kinderen uit alle delen van de wereld adopteerde. Het portret dat Agnes van haar maakte toont Josephine Baker in haar bananenpakje bij de revue *Un vent de Folie*. De hoed waarmee Agnes deze fascinerende vrouw uitdoste, is gemaakt van geprepareerd savooienkoolblad.

Linnen en hooggehakte laarsjes

Het eerste gewaad ontstond heel spontaan. Agnes: 'Het leek me wel wat om een mix te maken van olieverf en collage. De vrouwen uit mijn familie vormden daarvoor mijn uitgangspunt. Ik schilderde mijn moeder, mijn zus, mijn beide oma's, mijn tantes, nichtjes, overgrootmoeders, mezelf en uiteraard ook mijn dochter.

Collage 'Josephine'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Al die portretjes bevestigde ik op een papierblad aan de muur. Het resultaat vond ik zo geïkt. Echt helemaal niets aan zo. Maar intussen had ik ook een etalagepop in huis. Ik besloot haar maar eens te omhangen met de portretjes, die ik verbond met zo'n duizend goudkleurige veiligheidsspeldjes. En toen was ik tevreden.'

De alles bepalende omslag van collages naar modekunst maakte Agnes toen een vriendin kwam aanzetten met een lading expositiematerialen. 'Een enorme hoeveelheid prachtig linnen, met her en der stiksels erin om stokken in te steken. Het geheel was te gammel om te gebruiken bij een expo van mijn collages. De stokken zijn in vlammen opgegaan en de stof was meer dan voldoende om een ruime mantel van te maken met een zogenaamde 360°-onderkant, een cirkel dus die vanaf de taille naar de grond wordt gevormd. Ik versierde die onderkant met allerlei handgemaakte applicaties naar de beruchte paarse plateauschoen van Vivienne Westwood waarop het topmodel Naomi Campbell is gestruikeld. De binnenkant van de mantel voerde ik met hetzelfde linnen, er was genoeg. En toen was er nog volop stof over om een bijpassende hoed te maken.'

Ik zag gewoon: dit gaat mooi worden, dit gaat getoond worden, technisch is het goed en inhoudelijk ook. Het kan iemands smaak niet zijn, maar deugen doet het wel.

Ruim een half jaar werkte Agnes aan het geheel dat zij betitelde als *CodeGrandeur*. 'Al doende merkte ik dat ik hier wel heel erg blij van werd. Ik zag gewoon: dit gaat mooi worden, dit gaat getoond worden, technisch is het goed en inhoudelijk ook. Het kan iemands smaak niet zijn, maar deugen doet het wel.' Opnieuw laat Agnes een foto zien.

Toen de Dutch Art & Design Salon deze foto onder ogen kreeg, waren ze meteen razend enthousiast. En zo ging het voorlopig richting 's-Hertogenbosch met die mantel.'

CodeGrandeur

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Ontplooien

Agnes had geen enkele aanmoediging nodig om de draad weer op te pakken die ze in haar tienertijd bij haar beroepskeuze moest loslaten. 'Ik voelde de vrijheid me als kunstenaar te ontplooien. Ja, doe je droom, dat is wat ik iedereen aanraad. Ik kan nu eindelijk doen wat ik het liefste doe en wat ik ook het beste kan. Het schiet niet op als je als kunstenaar alleen goed bent met je creaties. Je moet jezelf ook kunnen verkopen. Soms zit ik vol ideeën maar toch kan ik er dan voor kiezen te werken aan mijn naamsbekendheid. Visitekaartjes, folders en een eigen website spreken voor zich, ten minste, als ze professioneel zijn. Kwaliteit toont zich niet alleen in de kunst die je maakt, maar ook in de wijze waarop je jezelf presenteert. Ik had er best lef voor nodig om aandacht te vragen voor mijn werk bij bekende galeriehouders, gesprekje aan te knopen en visitekaartjes achter te laten. Maar relaties zijn heel belangrijk. Die zijn absoluut nodig om verder te komen.'

Inlegkruisjes met parels

Nadat ze de hond op een vriendelijke maar besliste toon terug de mand in heeft gestuurd, loopt Agnes naar de computer. Ze zoekt naar de webpagina van De Ruimte, Geldrop. 'Kijk, het was juni 2009 toen ik daar voor het eerst exposeerde. Terwijl de bezoekers nog uitsluitend mijn collages te zien kregen, werkte ik heel hard aan een nieuw gewaad van inlegkruisjes. Dat schetste verbazing. Maar voor mij is het juist een uitdaging materiaal uit de context te halen van de oorspronkelijke bedoeling.

In mei 2011 exposeerde ik opnieuw in De Ruimte, nu zowel met collages als met gewaden, inclusief mijn *AllWayGoldDress*. Je moest vrouwen ernaar zien kijken! Aanvankelijk werd er vooral stilgestaan bij het ontwerp. Maar dan, als de aandacht eenmaal naar het materiaal verschoof, dan kwamen achtereenvolgens de verbaasde blikken, de nieuwsgierige blikken, de zich vergewissende blikken met tot slot het meisjesachtige gegiebel of de volle schaterlach. Succes verzekerd.

'AllDayPearlDress'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Van hetzelfde materiaal maakte ik daarna nog een ander gewaad, inclusief hoed. Omdat ik deze creatie geheel met parels heb bewerkt laat de naam zich wel raden, **AllDayPearlDress**. Vergeefs heb ik producenten van inlegkruisjes benaderd om deze gewaden in hun reclames te gebruiken, het leek me een originele manier voor hen om hun artikel onder de aandacht te brengen.' Een ogenblik staart Agnes voor zich uit. 'Natuurlijk fantaseer ik wel eens heimelijk dat mijn creaties wereldberoemd zijn.' Na een moment van stilte zegt ze met een relativerende lach: 'Maar wat niet is kan nog komen, toch?' Ze biedt een glas wijn aan, rode. Al inschenkend merkt ze op: 'Niet alleen om enige bekendheid te verwerven maar ook om goed te zijn is het in elk geval belangrijk jezelf te blijven ontwikkelen.'

De sinaasappelhuid wordt verguisd.

Maar wat gebeurt er wanneer je daar eens op een andere manier naar kijkt?

Kan zo'n structuur dan spannend of sexy zijn?

Sinaasappelschillen

Van een tijdelijk onvermogen om tot creëren te komen heeft Agnes weinig last. 'Bij mij is er een continue wisselwerking tussen invloeden van buitenaf, mijn gedachtegang en mijn gedrevenheid. Een voorbeeld. Veel vrouwen krijgen vroeg of laat cellulitis op de dijen en de billen. Die sinaasappelhuid wordt verguisd. Maar wat gebeurt er wanneer je daar eens op een andere manier naar kijkt? Kan zo'n structuur dan spannend zijn of sexy?

Mijn antwoord daarop heb ik zichtbaar gemaakt in het ontwerp **CelluLiteDress**, waarin ik sinaasappelschillen en -schijven verwerkte.' De modekunstenaar nipt van haar wijn. De smaak is fruitig en kruidig, heerlijk.

'CelluLiteDress'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Opnieuw laat ze twee foto's zien. 'De eerste uitvoering was niet echt geslaagd. Voor de foto misschien wel, maar het was gewoon een zwaar gevaarte door de vele metalen ringen waarmee ik de sinaasappelstukken aan elkaar had bevestigd. Ik schrik er niet voor terug om eigen werk uit elkaar te halen of weg te doen. Maar het thema sprak me nog altijd aan en het gebruikte materiaal was nog prima. Intussen had ik vloeibare latex ontdekt. Dat was het tovermiddel om mijn sinaasappeljurk mee in elkaar te zetten. En hij is er beter op geworden, veel beter.'

'Mother Earth'

Het onderwerp huid is een terugkerend thema in het werk van Agnes. De associatie met een huid die kan worden als een tweede huid, is het meest recent. 'Latex ligt hierbij voor mij het meest voor de hand. Net als leer en rubber voelt en sluit het aan als een tweede huid en neemt het ook de eigen huidtemperatuur aan. Maar het biedt bovendien de mogelijkheid om de verschillende karaktertrekken van de huid vorm te geven. Het materiaal is van alles tegelijk: kwetsbaar, gaaf, rafelig, doorschijnend, dik, dun en ijl. En om het geheel nóg dichter bij de huid te brengen vermeng ik de vloeibare latex met pigmenten omdat die de huid kleuren, en met inkten omdat daarmee getatoeëerd wordt.'

Met trots showt ze de foto's van haar laatste creaties. 'Wat ook nieuw is: alles uit deze collectie is draagbaar.' Ze vestigt de aandacht op een gewaad dat gekleurd is in aardetinten en daarom de naam *Mother Earth* heeft gekregen. 'Een donkere pantalon eronder en reken maar dat je in het middelpunt van de belangstelling staat.'

De collectie ***Skinny Movement*** is nog niet af. 'Het geheel vraagt om beweging. Dat vergt een heel proces dat ik nog moet doorlopen, dus ik ben er nog niet uit hoe ik die beweging er precies in wil brengen.'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Collectie 'Skinny Movement'

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Een bijzondere mouw

Het is zeker soms ook zoeken voor Agnes. 'Doorgaans werk ik in series, ontleend aan een bepaald thema waarbij het ene het andere oproept. Wat dat aangaat zit er evenwicht in al mijn collecties, met uitzondering van *Transmania*. Op mijn website is daar niets meer van te zien omdat ik de opnames van ontwerpen die ik achteraf te gezocht vond, ervan af heb gehaald. Ik toon ze nog wel bij de lezing die ik op aanvraag geef. Die boeit niet alleen omdat ik inzichtelijk maak hoe inspiratie werkt, maar ook omdat ik inga op hindernissen en valkuilen bij het scheppen van een kunstwerk.' De modekunstenares schenkt opnieuw in. Presenteert er blokjes kaas bij waar asperges in zijn verwerkt. Apart van smaak, niet verkeerd.

'Ik zoek zeker naar afgeleide vormen om mijn creaties te tonen en te verkopen of te verhuren. Mijn lezing is daar een voorbeeld van. Maar denk ook aan videoclips, dans en performance (LK: fysieke optredens).'

Voor Agnes is de samenwerking met andere kunstenaars essentieel. 'Zij voegen doorgaans een artistieke invalshoek toe aan mijn werk. Ik ervaar dat bijvoorbeeld heel sterk in relatie met Lies Vogelzang, die ik tijdens één van mijn exposities bij De Ruimte heb leren kennen. Dankzij haar fraaie fotowerk kan ik mijn creaties op het internet artistiek en technisch optimaal presenteren. Voor die foto's maar ook voor videoclips en performance heb ik natuurlijk modellen nodig. Gelukkig zijn er intussen diverse mensen waarop ik hiervoor een beroep kan doen. En nee, een model hoeft voor mij niet te beantwoorden aan het westerse schoonheidsideaal. Diversiteit vind ik belangrijk: slank, vol, blank, donker, jong, oud. Eén van mijn modellen heeft een kunstbeen, een ander lijdt aan alopecia (LK: kaalheid).'

Gewaden op bestelling maakt Agnes ook. Of je nou de show wilt stelen bij een optreden of met een party, ze weet er altijd een bijzondere mouw aan te passen.

Zonnebloempitten

Behalve samenwerken met andere kunstenaars kan Agnes ook door hen geïnspireerd raken. 'Dat kan bij mij resulteren in een niet te stuiten gedrevenheid om een 'couturele vertaling' te maken. Een voorbeeld? In 2011 zag ik in het Tate Modern in Londen van de Chinese kunstenaar Ai Weiwei een enorme berg die uit miljoenen zonnebloempitjes bestond. Geen echte zonnebloempitten maar met de hand beschilderde pitjes van porselein. Eenmaal thuis heb ik meteen een enorme hoeveelheid zonnebloempitten ingeslagen en die pit voor pit aaneengeregen, net zolang totdat *Sunmania* echt helemaal af was. Mijn vingers waren compleet kapot van het vele prikken en ja, engelengeduld was voor dit ontwerp ook weer een must.' De enorme hoeveelheid werk die Agnes keer op keer moet verzetten om een gewaad te maken, is zeker één van de redenen dat ze haar creaties niet voor een prikje kan verkopen.

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Rest de vraag waarom Agnes zich tot op heden in al haar creaties uitsluitend op vrouwen heeft gericht. 'Vrouwelijke, ronde vormen vind ik mooi om mee te werken. En een vrouw zal zich eerder in iets extravagants kleden dan een man. Een man is doorgaans niet gesteld op al die poespas aan zijn lijf. Terwijl hij zo trots is als een pauw als zijn vrouw er stijlvol uitziet in fascinerende kleding die haar lichaamsvormen benadrukt. Ja, mannen zijn dikwijls ook heel enthousiast over mijn werk.' Snel voegt ze eraan toe dat het geenszins in haar bedoeling ligt mannen uit te sluiten. Daarbij denkt ze zowel aan theaterkostuumontwerpen als aan kleding voor transgenders en travestieten.

Enkele van haar creaties draagt Agnes zelf. Maar alleen bij speciale gelegenheden. 'Ik houd het graag speciaal', besluit de modekunstenares.

*Altijd weer die drang om iets moois, iets eigenzinnigs te maken.
Daarbij gestimuleerd door mijn verlangen altijd weer verder te kijken.
Want iets is altijd weer anders dan dat het lijkt.*

ONDERNEMER VAN DE MAAND: AGNES VAN DIJK, FASHION ART

Meer zien en weten over het werk van Agnes? Bezoek dan haar website:
www.agnesvandijk.nl

Op de hoogte blijven van exposities waaraan Agnes deelneemt? Schrijf je dan in voor
haar nieuwsbrief. Stuur een mailtje naar: agnes@iae.nl

Een gewaad huren of kopen? Voor mogelijkheden en vrijblijvende prijsopgave stuur een
mail of bel: 06 22 61 05 49

Interesse in een door Agnes verzorgde lezing of workshop? Bezoek voor meer informatie
haar website: www.agnesvandijk.nl

AGNESVANDIJK

mode kunst fashion art

